

[Ove Fich]

til Tuzla og heller ikke i forhold til den langt mere vidtgående beslutning om mulig bombing af serbiske mål, da danske fly ikke deltager.

Selv om Folketingets medvirken således ikke er nødvendig i spørgsmålet om eventuelle bombing, er det alligevel Socialdemokratiets opfattelse, at det er overordentlig væsentligt med en debat herom, så regeringen får en klar fornemmelse af Folketingets holdning. Vi har alle et ansvar for udviklingen i det tidligere Jugoslavien, og det er vigtigt, at hvert enkelt medlem af Folketinget tager stilling til dette ansvar uanset de formelle regler.

Jeg er sikker på, der er mange – nogle enkelte her og måske især uden for huset – der stiller spørgsmålet: Skal vi overhovedet blande os i konflikten i Bosnien-Hercegovina? Underforstået: Det har de svært ved at se en grund til.

For mig at se er der gode grunde. Vi skal redde befolkningen bedst muligt gennem borgerkrigen. Vi kan ikke blot se til, vi har en humanitær opgave. Det er derfor, FN har soldater i Bosnien-Hercegovina. Deres opgave er – det er vigtigt ikke at glemme det – at sikre, at nødforsyningerne kommer igennem til de nødlidende. Soldaterne skal beskytte konvojerne, men ikke tage del i konflikten.

På det område har FN-indsatsen været en succes. Under ofte yderst vanskelige vilkår har FN-soldaterne sammen med nødhjælpsarbejderne givetvis reddet hundredtusinder, bl.a. sidste vinter, fra døden. Der skal derfor også fra min side i denne sammenhæng lyde en meget stor tak for indsatsen i nødhjælpsarbejdet.

Skal denne opgave lykkes i fremtiden, er det nødvendigt til stadighed at have åbne nødhjælpsveje, og her kommer vi så til det aktuelle problem. Serberne har nu en sådan kontrol over området ved Sarajevo, at de i realiteten kan kontrollere alle tilførsler til og fra byen, og de har dermed mulighed for at strangulere byen. Det er uacceptabelt, hvis de gør brug af denne mulighed. Selv med deres tilbagetrækning inden for de sidste døgn må det være ultimativt, at nødhjælp skal kunne bringes uhindret frem til byen.

Den anden grund til at være i området bliver nu, når Folketinget giver sit samtykke, at sikre en række områder, hvor den muslimske befolkning, der er den mest truede, kan leve i fred, indtil der findes en bredt accepteret løs-

ning på konflikten mellem landets forskellige befolkningsgrupper. Jeg skal vende tilbage til disse sikre zoner om lidt.

Det centrale er imidlertid at huske og holde fast ved, at vi er i Bosnien-Hercegovina af humanitære grunde. Vi er der ikke for at deltage i en krig, vi er der for at redde mennesker. Det er der nogle der er imod. Der er nogle, som mener, at mennesker i nød blot skal overlades til deres egen skæbne. Jeg kan kun ønske for dem, der har en så umenneskelig holdning, at de aldrig selv må komme i nød og så møde nogle af deres ligesindede.

Mange spørger vel i disse dage også sig selv og andre: Kommer vi nu i krig? Militær magt-anvendelse er jo krig. Er NATO ikke en forsvarspagt? Hvorfor skal NATO-fly nu angribe uden for NATO-landenes område? Spørgsmålene her er mange og væsentlige og svarene lige så væsentlige.

For det første: Danmark bliver ikke part i en krig. Med vores placering af soldater i Tuzla-området vil vi beskytte en civilbefolkning. Når grundloven alligevel kommer i anvendelse, er det, fordi vi agter at beskytte denne befolkning, om nødvendigt med militære magtmidler. Det er helt i forlængelse af FN's resolutioner om etableringen af sikre zoner. Vi handler på et mandat fra verdenssamfundet. Vi kommer heller ikke ind og bliver part i en krig ved et eventuelt luftbombardement. Danske fly deltager ikke heri, og det er som tidligere nævnt netop grunden til, at vi ikke skal bruge grundlovens § 19, stk. 2, i denne sammenhæng.

Så til NATO-problematikken. Det er klart, at NATO er en forsvarsorganisation. I mange år under den kolde krig var dens opgave at sikre samarbejdet om beskyttelse af medlemsstaternes territorier mod fremmede angreb. I dag har opgaven fået en ny dimension. Da truslen mod NATO-landene ikke længere er et massivt angreb fra fjendtligsindede lande, men i stedet er, at en lokal eller regional konflikt skal brede sig, så er det en helt naturlig opgave at sikre, at sådanne konflikter inddæmnes og helst løses. Det er hermed også et forsvar af NATO-landene.

Desuden har NATO-landene påtaget sig en ekstra opgave ved at tilbyde at stille NATO's struktur og styrker til rådighed for FN og CSCE ved disse organisationers forsøg på at udfylde deres rolle som konfliktløser. Der er